Dosarul nr.4r-505/24
Nr. PIGD 4-23117865-02-4r-01022024
Judecătoria Anenii Noi, sediul Bender
Judecătorul Aurelia Pleşca

D E C I Z I E

21 noiembrie 2024 mun. Chişinău

Colegiul Penal al Curţii de Apel Chişinău
Avînd în componenţa sa:
Preşedintele şedinţei, judecătorul: Silvia Cecan
Judecătorii: Roman Pascari
Constantin Roşca

Judecînd în ordine de recurs, recursul petiționarei Lidia Sandu, declarat împotriva hotărîrii Judecătoriei Anenii Noi, sediul Bender din 15 decembrie 2023, prin care s-a respins ca neîntemeiată contestaţia înaintată de Marin SANDU şi Lidia SANDU împotriva deciziei din 05 iulie 2023 a agentului constatator în persoana arhitectului-şef al orașului ***** privind încetarea procesului contravenţional, în baza art. 179 din Codul contravenţional, în privinţa lui Vasile BURUIAN şi s-a menţinut decizia din 05 iulie 2023 a agentului constatator în persoana arhitectului-şef al oraşului ***** privind încetarea procesului contravenţional, în baza art. 179 din Codul contravenţional, în privinţa lui Vasile BURUIAN.

Procedura de înștiințare a părţilor a fost executată.

Termenul de examinarea a cauzei în instanţa de recurs de la 1 februarie 2024-21 noiembrie 2024.

A C O N S T A T A T:

1. La 14 august 2023, contestatarii Marin SANDU şi Lidia SANDU s-au adresat în Judecătoria *****, sediul Central cu contestaţie împotriva deciziei din 5 iulie 2023 a agentului constatator în persoana arhitectului-şef al oraşului ***** prin care s-a dispus încetarea procesului contravenţional în baza art. 179 din Codul contravenţional, în privinţa cet. Vasile BURUIAN.
2. La cererea de strămutare a cauzei contravenţionale de la Judecătoria ***** la o altă instanţă judecătorească egală în grad, Curtea Supremă de Justiţie prin încheierea din 27 septembrie 2023 a dispus admiterea cererii privind strămutarea şi transmiterea cauzei spre examinare la Judecătoria Anenii Noi.
3. La data de 5 octombrie 2023 cauza a parvenit în Judecătoria Anenii Noi, sediul Bender, fiind repartizată spre examinare, aleatoriu prin PIGD, Judecătorului Aurelia PLEŞCA.

4. Prin hotărîrea Judecătoriei Anenii Noi, sediul Bender din 15 decembrie 2023, s-a respins ca neîntemeiată contestaţia înaintată de Marin SANDU şi Lidia SANDU împotriva deciziei din 05 iulie 2023 a agentului constatator în persoana arhitectului-şef al oraşului ***** privind încetarea procesului contravenţional, în baza art. 179 din Codul contravenţional, în privinţa lui Vasile BURUIAN şi s-a menţinut decizia din 05 iulie 2023 a agentului constatator în persoana arhitectului-şef al oraşului ***** privind încetarea procesului contravenţional, în baza art. 179 din Codul contravenţional, în privinţa lui Vasile BURUIAN.
5. Nefiind de acord cu hotărîrea, petiţionara Lidia Sandu a declarat recurs prin care a solicitat admiterea recursului, casarea hotărîrii şi remiterea cauzei la rejudecare.
6. În motivarea recursului s-a invocat că luînd în cosideratie că autorizaţia de construire nr.11 din 30.03.2018 eliberată de Consiliul orăşenesc ***** a fost eliberată doar pertu construcţia Spălătoriei auto şi spălătorie de covoare amplasată în raionul *****, oraşul *****, sectorul *****i *****, str.*****.,(care de facto este o adresă greşită aparţinînd unei alte clădiri în apropiere) fără indicarea numărului cadastral al terenului, este firesc că lucrările de demolare s-au efectuat în lipsa actelor permisive şi anume a autorizaţiei de desfiinţare.
7. Conform art. 13 alin.(l) din Legea privind autorizarea lucrărilor de construcţie nr.163/2010, autorizaţia de construire va cuprinde date privind: a) locul amplasării imobilului/terenului; b) condiţiile speciale de executare a lucrărilor de construcţie; c) instituţia de proiectare; d) termenul de începere a lucrărilor de construcţie; e) durata executării lucrărilor de construcţie.
8. Potrivit art. 16 din Legea privind autorizarea lurărilor de construcţie nr.163/2010, în cazul în care, pe perioada executării lucrărilor de construcţie, în documentaţia de proiect se operează modificări care pot afecta prescripţiile stabilite în cadrul regimului arhitectural-urbanistic al certificatului de urbanism pentru proiectare (capacitatea construcţiei, alinierea construcţiei faţă de străzile adiacente şi distanţele între construcţii, înălţimea construcţiei, procentul de ocupare a terenului, coeficientul de utilizare a terenului), este obligatorie obţinerea unui nou certificat de urbanism pentru proiectare şi a unei noi autorizaţii de construire în condiţiile prezentei legi, cu sistarea necondiţionată a lucrărilor pînă la obţinerea noii autorizaţii.
9. Iar, conform art.28 alin.(l) din Legea privind autorizarea executării lucrărilor de construcţie, construcţiile executate în lipsa certificatului de urbanism pentru proiectare, a documentaţiei de proiect şi a autorizaţiei de construire sau a certificatului constatator care confirmă aplicarea principiului aprobării

tacite se consideră construcţii neautorizate.

10. Conform procesului-verbal de recepţie la terminarea lucrărilor nr.03 din 04 mai 2023, lucrările de construcţie au fost finisate în luna mai 2023, dar nu în anul 2020, după cum a indicat arhitectorul-şef al oraşului ***** Tatiana Gabriălean, şi a încetat procesul contravenţional privind comiterea de către Vasile Buruian a contravenţiei prevăzute de art. 179 Cod contravenţional, pe motivul prescripţiei răspunderii contravenţionale.
11. Conform pct.1 din Hotărîrea Guvernului 285/ 23.05.1996 privind aprobarea Regulamentului de recepţie a construcţiilor şi instalaţiilor aferente, recepţia constituie o componentă a sistemului calităţii în construcţii şi este actul prin care comisia de recepţie declară că acceptă şi preia lucrarea definitivată de construcţie şi instalaţiile aferente acesteia, cu sau fără rezerve, şi că aceasta poate fi dată în folosinţă.
12. Prin actul de recepţie se certifică faptul că executantul şi-a îndeplinit obligaţiile în conformitate cu prevederile contractului şi ale documentaţiei de execuţie, asumîndu- şi, totodată, pentru lucrările executate răspunderea prevăzută de lege.
13. Mai mult ca atît la examinarea contestaţiei sa constat că Buruian Vasile este administratorul şi fondatorul S.C. ”B.V.-CONSTRUCTOR” SRL, care are ca obiect principal de activitate-„Construcţii complete şi parţiale de clădiri şi construcţii iginereşti; construcţii civile”, iar tatăl lui Buruian Gheorghe - este responsabil tehnic atestat în construcţii cu Certificat ***** seria ***** (https://midr.gov.md/files/shares/Responsabili tehnici2.pdf), care a participat nemijlocit la recepţia construcţiei finisate.
14. Astfel, este reţinut faptul că instanţa de fond a examinat cauza în mod superficial şi unilateral, fără a da o apreciere obiectivă probelor din dosar, adică prezenţei sau lipsei probelor anexate la materialele cauzei pentru confirmarea vinovăţiei contravenientului.
15. În jurisprudenţa sa, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a considerat că astfel de prezumţii sunt admisibile doar în măsura în care sunt rezonabile, nu prezumă lucruri dificile sau imposibil de probat şi pot fi răsturnate de către persoana interesată (Salabiaku contra Franţei, 07.10.1998, §27).
16. În aceste circumstanţe se denotă faptul că instanţa nu a examinat complet şi obiectiv cauza contravenţională dată, iar la emiterea hotărârii nu a dat deplină importanţă prevederilor art.462 alin.(4) din Codul contravenţional, or în hotărârea instanţei de fond nu sunt analizate probele pe care instanţa îşi întemeiază soluţia, nu s-a făcut o analiză multilaterală şi coerentă a tuturor probelor din materialul contravenţional prezentat, legătura între ele, nefiind motivată concluzia instanţei în ce priveşte acceptarea unor probe, şi respectiv, respingerea altora.

17. Judecând recursul declarat, examinând materialele cauzei, raportând situaţia de fapt la cea de drept, Colegiul penal ajunge la concluzia că recursul petiţionarei Lidia Sandu, urmează a fi admis, hotărîrea Judecătoriei Anenii Noi, sediul Bender din 15 decembrie 2023, urmînd a fi casată, cu remiterea cauzei la rejudecare.
18. Potrivit art. 3 alin.(l) din Codul de procedură penală, în desfăşurarea procesului penal se aplică legea care este în vigoare în timpul urmăririi penale sau al judecării cauzei în instanţa judecătorească.
19. Art. V alin.(2) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea Codului de procedură penală şi a Codului contravenţional) nr. 245 din 31.07.2023 (în vigoare 22.08.2023), pledează că la data intrării în vigoare a prezentei legi, recursurile declarate în cauzele penale şi contravenţionale pentru care au fost stabilite data şedinţei de judecată se examinează conform procedurii de până la intrarea în vigoare a prezentei legi.
20. Conform art. 471 din Codul Contravenţional, recursul se judecă de un complet din 3 judecători, fără prezenţa părţilor. Instanţa de recurs fixează data examinării recursului şi dispune să se comunice părţilor la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului de depunere a referinţei. Dacă consideră cauza de un interes deosebit pentru jurisprudenţă, precum şi la cererea motivată a părţilor, instanţa de recurs poate dispune printr-o încheiere motivată fixarea şedinţei de judecată, cu citarea părţilor pentru prezentare la proces. Instanţa de recurs este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor esenţiale invocate în recurs.
21. Verificând legalitatea, obiectivitatea şi corectitudinea hotărârii contestate, în raport cu motivele invocate de recurent, Colegiul penal constată prezența temeiurilor de fapt şi de drept, întru casarea acesteia, astfel că la adoptarea soluţiei instanţa de fond nu a ţinut cont de rigorile art. 458 alin. (1) din Codul contravenţional, care indică că „examinând cauza contravenţională, instanţa de judecată este obligată să determine: lit. a) caracterul veridic al contravenţiei imputate; lit. b) existenţa cauzelor care înlătură caracterul contravenţional al faptei; lit. c) vinovăţia persoanei în a cărei privinţă a fost pornit procesul contravenţional; lit. d) existenţa circumstanţelor atenuante şi/sau agravante; lit. e) necesitatea sancţionării şi, după caz, caracterul sancţiunii contravenţionale; lit. f) alte aspecte importante pentru soluţionarea justă a cauzei”.
22. Conform prevederilor art. 448 alin. (1) din Codul contravenţional, „contravenientul, victima sau reprezentantul acestora, procurorul, dacă este parte în cauza contravenţională, în cazul în care nu sânt de acord cu decizia agentului constatator sau în cazul în care aceasta a fost emisă cu încălcarea

normelor procesuale stabilite de prezentul cod, sânt în drept să conteste decizia emisă asupra cauzei contravenţionale”.

23. Colegiul constată că la 14 august 2023, contestatarii Marin SANDU şi Lidia SANDU s-au adresat în Judecătoria *****, sediul Central cu contestaţie împotriva deciziei din 5 iulie 2023 a agentului constatator în persoana arhitectului-şef al oraşului ***** prin care s-a dispus încetarea procesului contravenţional în baza art. 179 din Codul contravenţional, în privinţa cet. Vasile BURUIAN.
24. Iar, prin hotărîrea Judecătoriei Anenii Noi, sediul Bender din 15 decembrie 2023, s-a respins ca neîntemeiată contestaţia înaintată de Marin SANDU şi Lidia SANDU împotriva deciziei din 05 iulie 2023 a agentului constatator în persoana arhitectului-şef al oraşului ***** privind încetarea procesului contravenţional, în baza art. 179 din Codul contravenţional, în privinţa lui Vasile BURUIAN şi s-a menţinut decizia din 05 iulie 2023 a agentului constatator în persoana arhitectului-şef al oraşului ***** privind încetarea procesului contravenţional, în baza art. 179 din Codul contravenţional, în privinţa lui Vasile BURUIAN.
25. Pentru a pronunţa hotrîrea, instanţa de fond a reţinut caracterul neîntemeiat al contestaţie, precizînd că decizia agentului constatator din 5 iulie 2023, a fost întocmită cu respectarea tuturor normelor legale, concluzii care în opinia Colegiului sunt pripite.
26. Potrivit art. 381 alin. (4) din Codul contravenţional, autoritatea competentă să soluţioneze cauza contravenţională are obligaţia de a lua toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă şi obiectivă, a circumstanţelor cauzei, de a evidenţia atât circumstanţele care dovedesc vinovăţia persoanei, cât şi cele care dezvinovăţesc persoana în a cărei privinţă a fost pornit proces contravenţional, precum şi circumstanţele atenuante sau agravante.
27. Conform art. 440 alin. (1) din Codul contravenţional, constatarea faptei contravenţionale înseamnă activitatea, desfăşurată de agentul constatator, de colectare şi de administrare a probelor privind existenţa contravenţiei, de încheiere a deciziei privind examinarea contravenţiei în temeiul constatării agentului constatator sau procesului-verbal cu privire la contravenţie, de aplicare a sancţiunii contravenţionale sau de trimitere, a dosarului, după caz, funcţionarului abilitat să examineze cauza contravenţională, din cadrul autorităţii din care face parte agentul constatator, în instanţa de judecată sau în alt organ spre soluţionare.
28. Potrivit art. 375 alin. (3) din Codul contravenţional, concluziile despre vinovăţia persoanei în săvîrşirea contravenţiei nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate în

condiţiile prezentului cod se interpretează în favoarea persoanei în a cărei privinţă a fost pornit proces contravenţional.

29. Conform art. 425 alin. (1), (2), (3) din Codul contravenţional, probele sânt elemente de fapt, dobândite în modul stabilit de prezentul cod, care servesc la constatarea existenţei sau inexistenţei contravenţiei, la identificarea făptuitorului, la constatarea vinovăţiei şi la cunoaşterea altor circumstanţa importante pentru justa soluţionare a cauzei. In calitate de probe se admit elementele de fapt constatate prin intermediul următoarelor mijloace: procesul- verbal cu privire la contravenţie, procesul-verbal de ridicare a obiectelor şi documentelor, procesul-verbal de percheziţie, procesul-verbal privind cercetarea la faţa locului, procesele-verbale privind alte acţiuni procesuale efectuate în conformitate cu prezentul cod, explicaţiile persoanei în a cărei privinţă a fost pornit proces contravenţional, depoziţiile victimei, ale martorilor, înscrisurile, înregistrările audio sau video, fotografiile, corpurile delicte, obiectele şi documentele ridicate, constatările tehnico-ştiinţifice şi medico-legale, raportul de expertiză. Aprecierea probelor se face de persoana competentă să soluţioneze cauza contravenţională, potrivit convingerii sale pe care şi-a format-o cercetând toate probele administrate în raport cu procesul verbal întocmit.
30. Conform art. 425 alin. (7) din Codul contravenţional, procesului contravenţional se aplică în mod corespunzător prevederile Codului de procedură penală cu privire la mijloacele de probă şi la procedeele probatorii, cu excepţiile prevăzute de prezentul cod.
31. Iar, potrivit art. 101 alin. (l)-(4) Cod de procedură penală al Republicii Moldova, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinenţei, concludentei, utilităţii şi veridicităţii ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor. Judecătorul apreciază probele conform propriei convingeri, formate în urma examinării lor în ansamblu, sub toate aspectele şi în mod obiectiv, călăuzindu-se de lege.
32. La caz, Colegiul indică că deşi instanţa de fond a reţinut că decizia agentului constatator este întocmită cu respectarea normelor legale, prima instanţă urma să ofere o apreciere nemotivată alegaţiilor expuse în contestaţie.
33. Astfel, instanţa de recurs reţine că deşi agentul constatator a statuat că lucrările de construcţie au fost finalizate în anul 2020, prima instanţă urma să ofere apreciere alegaţiilor contestatarilor în partea în care au invocat că conform procesului-verbal de recepţie la terminarea lucrărilor nr.03 din 04 mai 2023, lucrările de construcţie au fost finisate în luna mai 2023, dar nu în anul 2020, după cum a stabilit agentul constatator.
34. În această ordine de idei, Colegiul reţine că instanţa de fond a preluat în mod independent concluziile agentului constatator, dar nu a oferit apreciere

circumstanţelor expuse în contestaţie, dar şi relatate de contestatari în şedinţa de judecată, mai mult, instanţa a omis să dea apreciere actelor invocate şi anexate la materialele cauzei.

35. Mai mult, deşi instanţa reţine ca fiind justă concluzia agentului constatator, Colegiul indică că potrivit contestaţiei s-a solicitat şi aplicarea măsurilor de siguranţă, în din textul hotărîrii Colegiul atestă că instanţa nu a oferit nici o apreciere acestei solicitări.
36. În opinia instanţei de recurs, aceste circumstanţe urmau a fi apreciate motivat, instanţa de fond urma să stabilească cu certitudine dacă în speţă se atestă sau nu careva omisiuni admise de agentul constatator şi dacă acestea afectează sau nu fondul cauzei, dacă la întocmirea procesului verbal cu privire la contravenţie au fost respectate drepturile participanţilor, dacă s-a oferit răspuns la întrebările expuse în plîngeri.
37. CEDO, în speţa Luka contra României a evidenţiat că art. 6 implică faptul că deciziile instanţelor trebuie să precizeze în mod suficient motivele pe care se întemeiază, astfel încât să arate că părţile au fost ascultate şi să garanteze posibilitatea unui control public al administrării justiţiei. Altfel spus, art. 6 îi atribuie „instanţei" obligaţia de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor şi probelor părţilor, cu excepţia cazului în care se apreciază relevanţa acestora şi fără a fi înţeleasă ca implicând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk împotriva Ţărilor de Jos, citată anterior, p. 19- 20, pct. 59 şi 61). Curtea evidenţiază că trebuie să se ţină seama de relevanţa şi incidenţa argumentului sau motivului cu privire la care instanţa nu s-a pronunţat la încheierea cauzei [Jahnke şi Lenoble împotriva Franţei (dec.), nr. 40490/98, CEDO 2001-IX; şi Dima împotriva României, 16 noiembrie 2006].
38. Din interpretarea art. 6 al CEDO, pronunţarea de către instanţele judecătoreşti a unor hotărîri motivate constituie una dintre garanţiile dreptului fundamental la un proces echitabil şi acesta presupune obligaţiunea instanţei judecătoreşti de a se expune în hotărârile contestate asupra tuturor cerinţelor acţiunii, precum şi argumentelor invocate de către părţi întru, respectiv, admiterea sau respingerea acestora.
39. Respectiv, circumstanţele stabilite supra, combat concluzia primei instanţe, ceea ce denotă că instanţa de fond nu şi-a motivat corespunzător soluţia.
40. Nepronunţarea instanţei asupra acestor argumente echivalează cu nerezolvarea fondului cauzei, iar decizia urmează a fi casată cu rejudecarea cauzei, întrucât asemenea eroare judiciară nu poate fi corectată în instanţa de recurs, care nu este în drept de a da o nouă apreciere probelor din dosar şi în instanţa de recurs nu poate fi satisfăcută cerinţa părţii de a administra noi probe.

41. În această ordine de idei, Colegiul penal conchide că argumentele invocate în recurs şi-au găsit confirmare pe parcursul examinării cauzei în instanţa de recurs, motiv pentru care acesta urmează a fi admis, cu casarea hotărîrii Judecătoriei Anenii Noi, sediul Bender din 15 decembrie 2023 şi remiterea cauzei la rejudecare.
42. Conducîndu-se de prevederile art. 441 alin. (1), lit. a), art. 473 alin. (1) pct. 2) lit. a), art. 474 din Codul contravenţional, Colegiul Penal al Curţii de Apel Chişinău,-

D E C I D E:

A admite recursul petiționarei Lidia Sandu.

A casa hotărîrea Judecătoriei Anenii Noi, sediul Bender din 15 decembrie 2023, prin care s-a respins ca neîntemeiată contestaţia înaintată de Marin SANDU şi Lidia SANDU împotriva deciziei din 05 iulie 2023 a agentului constatator în persoana arhitectului-şef al orașului ***** privind încetarea procesului contravenţional, în baza art. 179 din Codul contravenţional, în privinţa lui Vasile BURUIAN şi s-a menţinut decizia din 05 iulie 2023 a agentului constatator în persoana arhitectului-şef al orașului ***** privind încetarea procesului contravenţional, în baza art. 179 din Codul contravenţional, în privinţa lui Vasile BURUIAN şi a remite cauza la rejudecare, în aceeaşi instanţă, în alt complet de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Copia corespunde originalului

Preşedintele şedinţei, judecătorul /semnătura/ Silvia Cecan

Judecătorii /semnătura/ Roman Pascari

/semnătura/ Constantin Roșca

Judecătorul Silvia Cecan